

A/p
14053

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

(повне найменування вищого навчального закладу)

Навчально-науковий інститут інформаційних та соціальних технологій

(повне найменування інституту/факультету)

кафедра економіки та моделювання ринкових відносин

(повна назва кафедри)

Дипломна робота

бакалавра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Шляхи вдосконалення безготівкових розрахунків в банках
України»

«Ways of improvement of non-cash payments in banks of Ukraine»

Виконала: студентка заочної форми навчання
Напрямок підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»
Орлова Катерина Ігорівна

Керівник д.е.н. доц. Бутенко В. В.

Рецензент д.е.н. проф. Горняк О. В.

Рекомендовано до захисту:

Протокол засідання кафедри

№ 9 від 29 травня 2017 року.

Захищено на засіданні ЕК № ____

протокол № ____ від ____ 2017 р.

Оцінка ____ / ____ / ____
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Завідувач кафедри

Журавльова Т. О.

Голова ЕК

Шлафман Н. Л.

Одеса – 2017

790171

АНОТАЦІЯ

Робота містить 97 сторінок, 17 таблиць, 18 рисунків, список літератури з 82 найменувань, 10 додатків.

Метою роботи є вдосконалення форм безготівкових розрахунків у господарчому обігу України на сучасному етапі.

Для досягнення поставленої мети було виконано **ряд завдань** :

- розкрити зміст , структуру грошового обігу, розглянути їх взаємозв'язок з системою ринкових відношень; розкрити сутність, основи і принципи організації, значення безготівкових розрахунків і способи платежу.

- розглянути і проаналізувати форми безготівкових розрахунків , які використані у господарчому обігу України, а саме: розрахунки з використанням платіжних доручень, платіжних вимог – доручень, чеків, акредитивів, системи дистанційного обслуговування та інше.

- визначити і показати роль пластикових карток у вдосконаленні безготівкових розрахунків, які використовуються сьогодні. Зробити висновки щодо перспектив розвитку системи безготівкових розрахунків .

Об'єктом дослідження роботи є процес здійснення безготівкових розрахунків між господарчими суб'єктами України.

Предмет дослідження – форми безготівкових розрахунків.

В роботі були використані слідуєчи **методи дослідження** : групування , хронології, аналітичний, статистичний, порівняльний.

Практичним результатом є удосконалення форм безготівкових розрахунків у господарчому обігу країни.

У роботі були використані Закони України й нормативні акти НБУ, монографії закордонних і вітчизняних авторів, спеціальна економічна література, періодичні видання, статистичні матеріали НБУ.

За результатами дослідження сформульовані висновки і пропозиції.

Рік виконання випускної роботи 2014 р.

Рік захисту роботи 2015р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ В ГРОШОВОМУ ОБІГУ КРАЇНИ.	
1.1. Сутність, організація і значення безготівкових розрахунків	7
1.2. Принципи організації безготівкових розрахунків та способи розрахунків	11
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНІ ПЛАТІЖНІ ТЕХНОЛОГІЇ	
2.1. Форми безготівкових розрахунків, які використовуються у господарчому обігу України	17
2.2. Система електронних платежів Національного банку України та діяльність банків України на ринку платіжних карток у 2014 році	37
2.3 Внутрішньодержавні і транскордонні перекази за підсумками 2014 року	47
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ	
3.1. Розвиток внутрідержавних небанківських платіжних систем в Україні	70
3.2. Перспективи розвитку Національної системи масових електронних платежів	80
ВИСНОВКИ	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	90
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний світ характеризується новими, швидко розвиваючими, високотехнологічними процесами, що торкаються всіх сфер нашого життя. Банківська структура швидко реагує на будь-які зміни ринку, внутрішню і зовнішню політику держави.

Грошові розрахунки - найважливіший фактор забезпечення кругообігу коштів, а їхнє своєчасне завершення служить необхідною умовою безперервності процесу виробництва. В даний час розрахунки відбуваються в двох формах: безготівковим перерахуванням через систему банків та у вигляді платежів готівкою, тобто безготівкові і розрахунки готівкою. Основною частиною грошового обігу (80-90%) є безготівковий платіжний обіг, у якому рух грошей відбувається у виді перерахувань по рахунках у кредитних установах і заліків взаємних вимог. Він опосередковує такі сфери господарських відносин, як:

- реалізація продукції, послуг, робіт;
- розподіл і перерозподіл національного доходу;
- одержання і повернення банківських кредитів;
- виплата і використання грошових прибутків населення.

Учасниками цих відносин є об'єднання, підприємства, організації, кооперативи, банківські і фінансові органи, населення. Безготівкові розрахунки скорочують потребу грошового обігу в наявних грошових знаках. Витрати при здійсненні безготівкових розрахунків набагато менше витрат обертання, зв'язаних із друкуванням, збереженням, перевезенням, прийманням і підрахунком грошових знаків. Безготівкові розрахунки, концентруючи усі тимчасово вільні грошові кошти в банку, створюють можливість використовувати їх як ресурси для короткострокового кредитування. Грошові кошти, що надходять підприємству у вигляді безготівкових перерахувань за відвантаженою продукцією, можуть використовуватися в безготівковому обороті

при розрахунках за товарно-матеріальні цінності та у готівково-грошовому обороті - при виплаті заробітної плати. Аналогічно використовуються і грошові кошти, що надходять підприємству у виді суми готівки. Безготівковий платіжний оборот цілком проходить через банківські установи, у яких ведуться рахунки підприємств і організацій.

Організація грошових розрахунків з використанням безготівкових грошей набагато переважніше платежів готівкою, оскільки в першому випадку досягається значна економія на витратах обороту. Широкому застосуванню безготівкових розрахунків сприяє розгалужена мережа банків, а також зацікавленість держави в їхньому розвитку як з вищевідзначеної причини, так і з метою вивчення і регулювання макроекономічних процесів.

У всьому обсягу банківських послуг безготівкові розрахунки займають значну питому вагу, від їх ефективності залежить стан банківської сфери країни, економіки в цілому.

Метою роботи є вдосконалення форм безготівкових розрахунків у господарчому обігу України на сучасному етапі.

Для досягнення поставленої мети було виконано ряд завдань :

- розкрити зміст, структуру грошового обігу, розглянути їх взаємозв'язок з системою ринкових відношень; розкрити сутність, основи і принципи організації, значення безготівкових розрахунків і способи платежу – 1 розділ.
- розглянути і проаналізувати форми безготівкових розрахунків, які використані у господарчому обігу України, а саме: розрахунки з використанням платіжних доручень, платіжних вимог – доручень, чеків, акредитивів, системи дистанційного обслуговування та інше – 2 розділ.
- визначити і показати роль пластикових карток у вдосконаленні безготівкових розрахунків, які використовуються сьогодні. Зробити висновки щодо перспектив розвитку системи безготівкових розрахунків – 3 розділ.

Об'єктом дослідження роботи є процес здійснення безготівкових розрахунків між господарчими суб'єктами України.

Предмет дослідження – форми безготівкових розрахунків.

В роботі були використані слідуєчі методи дослідження : групування , хронології, аналітичний, статистичний, порівняльний.

Практичним результатом є удосконалення форм безготівкових розрахунків у господарчому обігу країни.

У роботі були використані Закони України й нормативні акти НБУ, монографії закордонних і вітчизняних авторів, спеціальна економічна література, періодичні видання, статистичні матеріали НБУ.

ВИСНОВКИ

Проведені в роботі дослідження дозволяють зробити наступні висновки.

Ефективність функціонування економіки в цілому і кожного суб'єкта господарювання зокрема залежить від організації безготівкових розрахунків у господарському обороті.

Тепер розрахунки між економічними суб'єктами здійснюються переважно у безготівковому порядку, шляхом перерахування коштів із рахунків платника на рахунок отримувача, а також за заліком взаємних вимог. Безготівкові розрахунки становлять приблизно 50 відсотків усіх розрахунків у господарському обороті.

Основи побудови та функціонування платіжних систем в Україні закладені в законодавчій базі та нормативно-правових документах Національного банку.

Платіжна система є визначальною складовою національної економіки, центральною ланкою фінансово-банківської системи. Як показує досвід розвинутих країн, раціональна організація платіжної системи сприяє вдосконаленню грошово-кредитних відносин, ефективному функціонуванню фінансової сфери в цілому, забезпеченню ефективного функціонування національного господарства, а також здійсненню міждержавних валютних розрахунків. Це і пояснює підвищення інтересу до проблеми розвитку платіжної системи вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, але сьогодні ця проблема й досі залигається відкритою до дослідження. Перебіг подій валютно-фінансової кризи в Україні продемонстрував необхідність підвищеної уваги центральних банків до таких факторів монетарної стабільності як управління потоками банківської ліквідності, стимулювання внутрішніх заощаджень та забезпечення довіри до банківської системи. Це вивело на перше місце питання, що стосуються мінімізації ризиків і підвищення ефективності платіжно-розрахункової системи як матеріальної основи інтенсивнішої трансформації заощаджень в інвестиції і забезпечення безперебійного процесу платежів в економіці.

Зростаюча необхідність реформування платіжної системи обумовлена наступними факторами:

1. Процесами розвитку у фінансовому і не фінансовому секторах економіки, що формують нові потреби у платіжних інструментах і послугах та створюють нові можливості їх використання, а саме:
 - поява нових банківських продуктів і послуг створює нові умови конкуренції, змінює порядок проведення фінансових операцій і збільшує доступність фінансових послуг, тим самим значно змінюючи механізм функціонування грошово-кредитної системи;
 - розвиток електронного банкінгу підштовхує клієнтів до розміщення коштів на різних банківських рахунках, а також до інвестицій у фінансові інструменти. В результаті банки стикаються з більш інтенсивним рухом коштів між рахунками та іншими фінансовими інструментами, що зменшує необхідність у підтриманні високого рівня вільних залишків грошових коштів на рахунках;
 - зростаюча потреба у високій безпечності та безперебійності розрахунків, руху ліквідності банків протягом дня та високій прозорості банківських операцій;
 - зростаюча необхідність підтримання ринкової дисципліни й розвитку конкуренції через забезпечення ринкової справедливості, тобто рівної можливості для всіх учасників здійснювати торгівлю за найкращою ціною;
 - потреба в якісній і достовірній інформації у реальному часі;
2. Зростаючим усвідомленням ризиків платіжної системи, забезпечуючи зв'язок між фінансовими установами і організаціями з метою ефективного переказу грошових вимог і розрахунків по платіжних зобов'язаннях, недосконала платіжна система може стати каналом, яким поширюються фінансові ризики поміж фінансовими установами й ринками.
3. значним рівнем відкритості економіки України та процесами входження країни у європейський платіжний простір, що активізує процеси стандартизації й уніфікації.

у період структурних трансформацій України стратегія розвитку платіжної системи має бути спрямована на:

- чітке визначення ролі банківського сектора та НБУ у розвитку платіжної системи;
- ефективне планування і реалізацію реформ у сфері розвитку СЕП-2;
- розвиток інституційної структури, необхідної для забезпечення стабільності платіжної системи;
- розробку надійної та ефективної платіжної інфраструктури.

Ці напрями надають підстави для визначення наступних завдань щодо вдосконалення платіжної системи в Україні:

- посилення нагляду і регулювання платіжної системи з боку центрального банку з метою забезпечення ефективності і стабільності ринку платіжних послуг;
- ефективнішого управління правовими, операційними, фінансовими і системними ризиками в платіжних інфраструктурах;
- надання більш широкого переліку платіжних інструментів і послуг та полегшення доступу до них фінансових установ;
- підвищення рентабельності з точки зору операційних витрат і доступу до ліквідності, а також раціональніше використання коштів в банківській системі;
- посилення операційної взаємодії і стійкості банківських, платіжних інфраструктур та платіжної системи для цінних паперів;
- підвищення вимог до системи резервування і вдосконалення телекомунікаційного підґрунтя, впровадження принципово нових схем розрахунків та управління платіжною чергою.

Слід наголосити, що провідну роль у реалізації зазначених напрямів розвитку платіжної системи відіграє НБУ як каталізатор, стимулюючи приватний сектор і органи управління до проведення конкретних реформ. Для розвитку механізмів ринкової взаємодії при наданні платіжних послуг необхідною є активна діяльність НБУ щодо: координації дій користувачів і провайдерів на окремих та взаємопов'язаних ринках платіжних послуг;

створення умов для ефективного ціноутворення на ринку; забезпечення прозорого і ринкового інформування про платіжні інструменти та послуги; забезпечення справедливих і рівних можливостей та стимулів для участі фізичних осіб і організацій у діяльності ринків платіжних послуг. Вирішення зазначених завдань в процесі вдосконалення НБУ і всією банківською системою платіжно-розрахункової системи дозволить прискорити платежі, мінімізувати ризики їх проведення, оптимізувати рух коштів банків на кореспондентських рахунках, спрямувати ресурси, що вивільнилися, на фінансовий ринок і, зрештою, підвищити рентабельність діяльності банків, а отже — ефективність монетарної політики.

Узагальнення досвіду роботи на картковому ринку визначено: що не дивлячись на принципові переваги пластикових карток як інструмента безготівкових розрахунків, а також наявність багаторічного досвіду їх масового використання в західних країнах, просування карток на українському ринку наштовхнулось на ряд перешкод. Ці проблеми носять об'єктивний характер і пов'язані, в першу чергу, не з картками особисто, а з загальною ситуацією на вітчизняних ринках фінансових і торгових послуг приватним особам. На відміну від США, де пластикові картки були запропоновані населенню як черговий платіжний засіб і повинні були завоювати вже сформований ринок безготівкових розрахунків, в нашій країні картки відкривають нову главу в фінансовій практиці приватних осіб. Тому на сьогоднішній день основна частина населення виявила неготовність до використання карток, яка проявилась як в недовірі до цих нових засобів, так і в нерозумінні їх можливостей. Слід зазначити, що це стосується масового споживача. Наступною проблемою є формування мережі приймання карток. Можливо, що протягом певного часу ситуація буде вирішена. Як уже зазначалося вище, еквайер-центри платіжних систем, не чекаючи об'єктивного покращення ситуації, винаходять шляхи по залученню торгових точок. Більш швидких результатів можна чекати від мережі видачі готівки і, перш за все, мережі банкоматів. Тут платіжні системи і банки володіють ситуацією і

питання полягає лише до можливостей фінансування таких програм. Значному розвитку карткових розрахунків допоможе і втілення зарплатних проектів. Вони дозволять банку-емітенту при помірних витратах на створення мережі обслуговування забезпечити прилив суттєвих фінансових ресурсів. Упродовж десятиріччя в платіжних технологіях відбулись істотні зміни: модернізувалися самі картки, вдосконалювалося термінальне обладнання для їх обслуговування. Паралельно з платіжними картками, оснащеними магнітною стрічкою, починають з'являтися картки з чипами; можливість самих чипів з роками швидко розширюються. Також, слід відзначити, що сучасний етап розвитку банківського сектора потребує вдосконалення національної електронної платіжної системи, яке ми вбачаємо у розвитку національної системи масових електронних платежів, впровадження якої в промислову експлуатацію ще тільки розпочинається. Ці обставини актуалізують проблему дослідження перспектив розвитку національної електронної платіжної системи. Сьогодні в Україні створена ефективна національна система електронних платежів, яка базується на повністю без паперовій технології, має нормативно-правове, науково-практичне обґрунтування. Система складається з таких компонентів: системи електронних платежів; систем автоматизації роботи банків; внутрішньобанківських платіжних систем; систем «клієнт-банк».

Застосування національної системи електронних платежів дозволило прискорити здійснення розрахунків та обігу коштів, зменшити документообіг, знизити вірогідності фальсифікації міжбанківських розрахункових документів, посилити контроль за станом грошової маси в державі, знизити збитки держави та підприємців від низької швидкості виконання розрахунків та використання підроблених платіжних документів; підвищити можливості комерційних банків і Національного банку України контролювати здійснення платежів.

Одним з компонентів системи, що знаходиться у стані впровадження є національна система масових електронних платежів, яка являється внутрішньодержавною банківською багатоемітентною платіжною системою

масових платежів, де розрахунки за товари та послуги, одержання готівки та інші операції здійснюються за допомогою платіжних смарт-карток за технологією, що розроблена Національним банком України.

Ще існують проблеми, що потребують подальшого розв'язання, а саме:

- необхідність збільшення частки безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток порівняно з розрахунками готівкою;
- підвищення рівня безпеки застосування платіжних карток;
- збільшення інвестиційних можливостей банківської системи шляхом залучення коштів населення на банківські рахунки;
- зменшення суспільних витрат на підтримку готівкового грошового обігу.

Для їх розв'язання необхідно:

- забезпечення функціонального і технологічного розвитку НСМЕП;
- підвищення надійності та ефективності функціонування складових апаратно-програмного комплексу НСМЕП;
- розширення сфери застосування технологій і складових апаратно-програмного комплексу НСМЕП;
- забезпечення діяльності та розвитку організаційної структури НСМЕП;
- удосконалення та розвиток нормативно-правової бази НСМЕП.

Впродовж 2014 року на території України здійснювали діяльність 46 систем переказу коштів, з яких 26 — створені резидентами, та 20 систем, створені нерезидентами.

За минулий рік із використанням систем переказу коштів, створених як резидентами, такі нерезидентами, було переказано:

- у межах України:
- 50 099.3 млн. гривень;

- в Україну:
- 3 884.9 млн. доларів США (в еквіваленті);
- за межі України:
- 644.6 млн. доларів США (в еквіваленті).

Україна залишається країною-реципієнтом транскордонних переказів: сума коштів, отриманих в Україні з використанням систем переказу коштів, у шість разів більша від суми коштів, надісланих за її межі.

Упродовж 2014 року з використанням систем переказу коштів, створених нерезидентами, в Україну надійшло близько 90% переказів, отриманих в Україні, та надіслано 73% усіх переказів за межі країни (див. графіки 28, 29).

Водночас у межах України більшість переказів (99.1 %) було здійснено системами, створеними резидентами України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз банківської діяльності: Підручник / За редакцією А.М.Герасимовича. - К.: КНЕУ, 2011. – 599с.
2. Банківська справа: Навч. посібник / За ред. проф. Р. І. Тиркала.-Тернопіль: Карт-бланш, 2011. -314 с.
3. Банківські операції: Підручник. - 2-ге вид., випр. і доп. / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; За ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза. - К.: КНЕУ, 2009. - 476 с.
4. Барановський О. Банківська система України: сьогодні і завтра // Дзеркало тижня. – 2014р. - № 14 (439).
5. Белінська Я. Вдосконалення платіжної системи як необхідна умова забезпечення фінансової //Аналітичні записки щодо проблем і подій суспільного розвитку НІСД. – 2014р. – №1 [http://www.niss.gov.ua] Безукладов С.В. 2012.- №9. – С. 20-25.
6. Берегова Г. Класифікація та оцінка ризиків пластикових карток/ Г.Берегова, Л.Братків// Регіональна економіка. - 2010.- №2. – С. 216-225.
7. Берніков В. Аналітичний огляд роботи Національної системи масових електронних платежів // Вісник НБУ. – 2015. - № 6. – С. 64-66.
8. Берніков В. Аналітичний огляд роботи НСМЕР // Вісник НБУ. -2015. -№ 3. С. 64-66.
9. Брильов А. Корпоративна платіжна картка : що це таке? // Бухгалтерія. - 2012.- №19. – С. 49-52
10. Броніцький А. Сутнісно-теоретичні та практичні проблеми електронних грошей// Вісник ТАНГ.- 2010.- №3. – С. 101-119.

11. Васильченко З.Н. Розрахунки платіжними картками в Україні : стан, проблеми та перспективи / З.Н.Васильченко, А.В.Демешко. - № 10. - С. 74 -83.
12. Гриценко Р. Сучасні платіжні технології та їх використання у соціальній сфері// Вісник Національного банку України.-2011.- №10.с.18-20.
13. Гришин А.Г. Электронные платежи в INTERNET// Корпоративные системы.- 2012.- №2. – С. 51-58.
14. Гроші та кредит: Підручник: 3тє вид., перероб. і доп./ М.І. Савлу, А.М.Мороз, М.Ф.Пудовкіна та ін.-К.:КНЕУ, 2010р.
15. Дорошенко І. Впровадження розрахунків у євро міжнародні платіжні системи // Вісник НБУ. – 2011. - № 6. – С. 59-60.
16. Дорошенко І. Інтеграція українських банків у світову фінансову систему // Вісник НБУ. – 2012. - № 2. - С. 62-64.
17. Дубілет О. Перспективи розвитку карткових продуктів// Вісник Національного банку України.- 2011.- №10. – С. 11
18. Духовный А. Игра в ассоциации// Компаньон.- 2009.- №50. – С. 34-39.
19. Дьяченко Б., Денисов В. Оценка эффективности платежной системы // Корпоративные системы. – 2011. - №2. с. 59-67.
20. Електронна комерція : навчальний посібник/ Береза А.М., Козак І.А., Левченко Ф.А., Гужва В.М., Трохименко В.С. -К.:КНЕУ, 2002. -326 с.
21. Єрохіна Н. А., Микитина О. Г. Електронні гроші в платіжній системі держави // Фінанси України. - 2011. - № 3. - С. 134-140.

22. Єрьоміна Н.В. Банківські інформаційні системи: Навчальний посібник.- К.: КНЕУ, 2010. – 220 С.
23. Жидко К. Шляхи забезпечення дохідності операцій банку з платіжними картками // Вісник НБУ. - 2015. - № 4 – С.28-32.
24. Інструкція оператора по роботі в системі грошових переказів Western Union (частина перша, частина друга).
25. Закон України „Про банки і банківську діяльність” від 7 грудня 2000 р. № 2121-ІІ. зі зм.2015р.
26. Закон України „Про електронний цифровий підпис” від 22 травня 2003 року, № 852-ІV. зі зм.2015р.
27. Закон України „Про захист інформації в автоматизованих системах” від 5 липня 2004 року, № 80/94 – ВР.
28. Закон України „Про Національний банк України” від 20 травня 1999 р. № 679-ХІV зі зм.2015р.
29. Закон України „Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” від 5 квітня 2001 р. № 2346-ІІІ. зі зм.2015р.
30. Закон України „Про телекомунікації” від 18.11.2003 р., № 1280-ІV.
31. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена постановою Правління Національного банку України від 21 січня 2004 р., № 22 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. - 2004. - № 5. - С. 46-110. зі зм.2015р.
32. Інструкція про міжбанківський переказ грошей в Україні в національній валюті, затверджена постановою Правління Національного банку України від 17.03.2004 р. № ПО // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. - 2012. - № 6. - С. 10-90.

33. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. №492.
34. Коваль І., Берніков В. Огляд розвитку системи масових електронних платежів із квітня 2004 року // Вісник Національного банку України. -2012.-№2. -С. 15-17.
35. Коваль І., Гаврилук В. Система електронних міжбанківських переказів НБУ // Вісник Національного банку України. - 2012. - № 1. - С. 8-10.
36. Компанієць С. Перспективи розвитку Національної системи масових електронних платежів // Вісник Національного банку України. - 2009. -№4.-С. 33-34.
37. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.
38. Коробкіна С. Безготівкові розрахунки та шляхи вдосконалення їх // Банківська справа. – 2002. - № 5. – С. 25-29.
39. Кравець А. Многофункциональный пластик // Компаньон.- 2009.- №35.- С. 22-27. – С. 22-27.
40. Кравець В. Емісія платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням - зановим порядком// Вісник податкової служби України.- 2011.- №35. – С. 53-56.
41. Кравець В. Міжбанківський переказ грошей в Україні в національній валюті // Вісник податкової служби України.- 2010.- №21. – С. 20-21.
42. Кравець В. М. Інтернет комерція в Україні // Вісник Національного банку України. - 2011. - № 3. - С. 9-12.

43. Кравець В., Мумінова – Савіна Г. Організація контролю за операціями з банківськими платіжними картками // Вісник НБУ. – 2011 - № 1. – С. 39-40.
44. Крюкова С. Технология овердрафтного кредитования по пластиковым карточкам// Банковские технологии.- 2009.- №7-8. – С. 52 – 57.
45. Куриляк В. Створення доданої вартості та розвиток платіжних систем в Інтернеті// Вісник ТАНГ.- 2002.- №8-2. – С. 179-181.
46. Куриляк В. Платіжні системи в Інтернеті: порівняльний аналіз // Банківська справа. - 2011. - С. 29-33.
47. Лобанов О. Розрахунки з використанням пластикових карток// Податки та бухгалтерський облік.- 2009.- №44.- С. 31-34.
48. Макарова М. В. Електронна комерція: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Видавничий центр "Академія". - 2002. - 272 с.
49. Маховой А. Комплексный подход к обслуживанию пластиковых карточек в коммерческом банке/ А.Маховой, И.Даниловский// Банковские технологии.- 2002.- №2. – с. 52-58.
50. Мірошніченко Т. СЕП НБУ: міжбанківські розрахунки у 2011 році // Вісник Національного банку України. - 2012. - № 3. - С. 55-56.
51. Міщенко В.І. Електронний бізнес на ринку фінансових послуг: Практичний посібник/ В.І.Міщенко, А.В.Шаповалов, Г.В.Юрчук. - К.: Знання, 2009.- 278с.- (Вища освіта ХХІ століття).
52. Нестеренко Г., Чорновіл Б., Білоус О., Калініченко Б., Сокол О. Система платежів по телефону "Телебанк-24" // Вісник Національного банку України. - 2011. - № 9. - С. 44-46.

53. Новак І., Гончаренко Л., Михайлова В. Система термінових переказів – новий етап розвитку електронних міжбанківських розрахунків в Україні // Вісник Національного банку України. – 2011. - №9. – с. 46-49.
54. Новак І., Гончаренко Л., Михайлова В. Система термінових переказів
Околіта Л. Операції з використанням платіжних карток НСМЕРП// Вісник Національного банку України. - 2009.- №3. – С. 42-46.
55. Околіта Л. Операції з використанням платіжних карток НСМЕРП./ Вісник НБУ. – 2010. - № 8. – С.66-68.
56. Операції комерційних банків. За ред. Р.Коцовської та ін. – 3-тє видання. – К.: Альтера; Львів: ЛБІ НБУ, 2009. – 500с.
57. Петрук О.М. Банківська справа. –К.: Кондор, 2009. – 461 с
58. Пещанская И.В. Организация деятельности коммерческого банка: Учебное пособие.- М.: ИНФРА-М, 2011.- 320с.
59. Положення «Про впровадження пластикових карток міжнародних платіжних систем у розрахунках за товари, надані послуги та при видачі готівки» // Бухгалтерія. - 2001.- №11. – С. 43-46.
60. Положення «Про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням» // Постанова Правління НБУ від 27.08.2001 р. № 367.
61. Постанова Правління Національного банку України від 26.10.2004 за № 512 "Про завершення впровадження пілотного проекту і перехід Національної системи масових електронних платежів до промислової експлуатації".

62. Постанова Правління НБУ "Про затвердження положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням" від 24.09.2009 р. № 479
63. Постанова Правління НБУ „Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням” №367 від 27.08.2011
64. Правила здійснення переказів іноземної валюти за межі України за дорученням фізичних осіб та одержання фізичними особами в Україні переказаної їм із-за кордону іноземної валюти", затверджені Постановою Правління Національного банку України від 17 січня 2001 р., № 18 (зі змінами та доповненнями) // www.rada.gov.ua.
65. Правила Національної системи масових електронних платежів / Затверджено постановою Правління Національного банку України № 620 від 10.12.2004 р. // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. - 2005. - № 2. - С. 100-140.
66. Правила організації захисту електронних банківських документів в установах, включених до інформаційно-обчислювальної мережі Національного банку України, затверджені постановою Правління Національного банку України від 10.06.09 р., № 280.
67. "Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні", затверджена постановою Правління Національного банку України від 28.08.2001р. №368 (із змінами) станом на 01.01.2006р.
68. "Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням", що затверджене постановою Правління Національного банку України від 19.04.2005 № 137. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 травня 2005р. за №543/10823.
69. "Правила Національної системи масових електронних платежів", що затверджені постановою Правління Національного банку України від

10.12.2004 № 620, які зареєстровані в Міністерстві юстиції України 11 січня 2005р. за № 25/10305.

70. “Положення про здійснення Національним банком України взаєморозрахунків за операціями із застосуванням платіжних карток Національної системи масових електронних платежів”, що затверджене постановою Правління Національного банку України від 11.11.2005 № 424.
71. Радчишина Т. Поява електронних грошей і трансформація функцій центрального банку// Вісник ТАНГ.- 2003.- №3. – С. 50-55.
72. Рогач І.Ф. Інформаційні системи у фінансово-кредитних установах: Навчальний посібник/ І.Ф.Рогач, М.А.Сендзюк, В.А.Антонюк.- 2-ге вид., перероб. і доп.- К.: КНЕУ, 2011.- 239с.
73. Савлук М.І. Електронні гроші: сутність та порівняльний аналіз якісних властивостей // Вісник НБУ. – 2011. - № 11. – с. 10-14.
74. Савченко А. Виконання базових принципів для системно важливих платіжних систем у системі електронних міжбанківських переказів НБУ // Вісник НБУ – 2008. - № 8. – С. 38-41.
75. Савченко А. Національна система масових електронних платежів на етапі пілотного проекту // Вісник НБУ – 2012. - №1. – С. 13-14.
76. Савченко А., Кравець В. Розвиток платіжної системи України за десятиріччя // Вісник Національного банку України. - 2011. - № 5. - С. 10-12.
77. Харченко В. Нове у використанні платіжних карток// Вісник Національного банку України. - 2010.- №11. – С. 29-38.

78. Харченко В. Підсумки діяльності банків України на ринку платіжних карток у 2004 році // Вісник Національного банку України. - 2005. - №4.-С. 9-14.
79. Харченко В. Підсумки діяльності банків України на ринку платіжних карток у 2012 році// Вісник Національного банку України. - 2012.- №2. – С. 69-73
80. Шульга Н., Сокольська О., Конкурентна позиція банку на ринку платіжних карток // Вісник Національного банку України. - 2012. - №3.-С. 50-54.
81. www.bank.gov.ua.
82. www.rada.gov.ua.